

༡། ཁྱུང་མཐའ་དྲགས་བརྒྱད་མངྃས་སྒྲུ།

བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ།

༩ མོད་ལྷའི་སྒྲུང་དེ། ༩

བཀའ་བརྒྱད་དབྱུག་ཆོས་ཡིག་ཆ་སྒྲུགས་སྒྲིག་ཆོགས་པ།

༄༅། བྱུང་མཐའ་དྲགས་བརྒྱད་མངོས་སྤྱོད།

ཁྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྒོར།

ཆོད་ལྷའི་སྒོར་དེ།

བཀའ་བརྒྱད་དབྱེ་ཆོས་ཡིག་ཆ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་ཆོས་ལ།

དཀར་ཆག །

ཡུང་མིང་མནན་ནས་ཡུང་དངོས་ལ་གཟིགས།

ཕྱི་བྱག་སྐྱ་བའི་བྱང་བ་བརྗོད་པ།

དུས་གསུམ་བདེན་པར་ཡོད་པ།

སྤྲ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ།

མདོན་པ་སྤེ་བདུན་གྱི་སྐབས།

ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་སྐབས།

ཕྱི་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས།

བྱི་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ།

རྒྱ་ནག་ཡུལ་དུ་བྱང་ཚུལ།

ཕྱི་བྱག་སྐྱ་བའི་བྱང་མཐའི་རྣམ་གཞག །

གཞི་ཡི་རྣམ་གཞག །

བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

ཤེས་བྱ་གཞི་ལྷན་དབྱེ་བ།

ཞར་བྱང་དུས་གསུམ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་བཤད་པ།

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

ལམ་ལྷན་བཤད་པ།

བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན།

ཉན་སོས་ས་བརྒྱད།

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག །

ཉན་རང་གི་ཟུང་འདས།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བུ།

མདོ་ལྗེ་པའི་བྱབ་མཐའི་རྣམ་གཞག །

མདོ་ལྗེ་པའི་བྱབ་མཐའི་བྱང་བ་བརྗོད་པ།

མདོ་ལྗེ་པའི་བྱབ་མཐའ།

གཞིའི་རྣམ་གཞག །

ཤེས་བྱའི་ཡུལ།

རང་སྤྱི་དང་མངོན་སྟོག །

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན།

ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག །

རྒྱན་བཤད་པ།

བདག་མེད།

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ།

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག །

ཟུང་འདས་བཤད་པ།

འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ།

གཞུགས་སྐྱེས་ངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ།

ཕྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་འཕྲ། རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ་
 སངས་རྒྱུ་བྱ་ད་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། མིང་གཞན་རྒྱུ་སྐྱ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། སངས་རྒྱུ་ལྷ་ལས་
 འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་རྗེས་སུ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་ནས་གྲུ་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་པའི་ནང་
 བྱས་དར་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། མདོ་སྡེ་པའང་འདི་ལས་གྲུ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་པ་འདི་
 6 ག་དུས་བྱང་མིན་ནི་ཐག་ཚད་པ་བཤད་དཀའ་ཡང་། དེ་ཕྱི་བཤེས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཕྱེ་བྲག་བཀོད་
 པའི་འཁོར་ལོར། རྒྱལ་བ་ལྷ་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱའི་རྗེས། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་
 ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་སྡེ་པ་བྱར་དུ་བྱང་བ་གསུངས་ཡོད།

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་ཐད་ཚད་གཞི་མང་
 ཅམ་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱི་བཤེས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཕྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྟོན་གྱི་བསྟན་
 བཙེས་ནམས་སུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་སྟོས་ཀྱང་། ཕྱིས་འཇུག་གི་ཡོད་སྟེ་འདུལ་
 བ་དག་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱུ་འོད་སོགས་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་
 གྲུ་པར་འདོད་པའང་ཡོད།

དུས་གསུམ་བདེན་པར་ཡོད་པ།

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཙོ་བོ་ནི། དུས་གསུམ་བདེན་པའམ་རྣམས་
 གྲུ་དུ་སྐྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྐྱ་བས་ནི་ད་ལྟ་བ་བདེན་པར་གྲུ་བ་ཅིང་། འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུ་བ་པར་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ནི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་གྲུ་མཐའ་ཆེ་བ་
 གཉིས་ཡིན། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་པའི་ས་མཆོ་ལྷ་སྐྱ་དེ་གཞིས་པའི་བསྟན་

བཅོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་མཉམ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དར་བའི་ནང་ལ་མ་ཟད། དེ་དུས་ནས་དུས་གསུམ་རྒྱུ་ལྟར་ཉེ་དོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ནམ་པར་ཕྱེ་ཉེ་སྒྲ་བ་དང་། སེ་པ་འདི་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཏཱི་ལའི་གནའ་རྒྱུ་རྟོག་ཞིབ་པས་རྟེན་པའི་བཞོན་ཡིག་ (སེ་པ་འདི་གསུམ་དང་པོའི་ནང་དུ་བྱུང་) དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲའི་སེ་པ་ཞེས་པའི་མཆོད་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་རྒྱའི་སློབ་དཔོན་ཡིང་རྩལ་ལྡན་ན། ནམ་པར་ཕྱེ་ཉེ་སྒྲ་བ་གནས་བཟུང་པའི་སེ་པ་ལས་གྲུས་རྒྱུ་ལྟར་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་འབོད་པའི་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། མཐར་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་བྱུང་བའི་དུས། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་སེ་པ་ཞེས་པ་གཞི་ནས་དར་ཡོད་པར་འདོད། ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་ཆོས་མངོན་རིགས་པའི་རྒྱུ་ལྟར་འབྲང་གི་བཞུགས་བཅོས་སྤྱད་དུས་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ལས་གཞན། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། གཞུང་ལུགས་ཕྱི་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོར་སེ་པ་འདིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཆོད་རེ་རེ་ནས་སློབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྒྲ་བ་ཞེས་གྲགས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

ལྷ་རྒྱལ་གྱི་འོ་ལྷ་ས།

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་འདུས་ཟླ་རྣམས་ཀྱིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་དངོས་སློབ་ཀྱན་དགའ་བོ་ཟླ་པའི་
འབྲུང་ཁུངས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཟླ་པ་འདི་ཐོག་མར་བཅོམ་བརྒྱག་ (མ་ཐུར་) ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན།
བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་མ་བྱུང་གོང་གི་རུབ་ཕྱོགས་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་འདིའི་ལུས་སྲ་
མ་ཡིན་ཅིང་། བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་པའི་གནས་བརྟན་གྱི་ཟླ་ལས། གཙོ་བོ་ཡུལ་ཨ་བརྟེན་
གནས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་སློལ་འབྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཟླ་བའི་ཟླ་དང་།
གཙོ་བོ་བཅོམ་བརྒྱག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་ཟླ་གཉིས་སུ་གྲས། ཕྱི་མ་འདི་ཕྱིས་

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱར་གྱུར་པ་ཡིན། སྡོན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་སྡེ་ནི་ཚས་རྒྱལ་མཉམ་པའི་ཕྱོག་
གོང་དུ་བཅོམ་བཞག་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྩལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། སྡེ་པ་འདིའི་སྡེ་
རབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ནི་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་དང་། ཉེར་སྐྱས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་རར་
སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་དམ་ཚས་སྡེལ་བར་གྲགས། ཚས་རྒྱལ་མཉམ་པའི་དུས་བཅོམ་བཞག་
གི་དགེ་འདུན་ནམས་ཀྱི་གཙུག་ལོ། ཉེར་སྐྱས་ལ་རྒྱལ་པོས་བཀྱར་བཅོས་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང་། གཞན་
ཡང་སྡེ་རབས་པའི་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་གྱང་པ་ཚས་རྒྱལ་མཉམ་པའི་དུས་ཁ་ཆེར་མངགས་ཏེ། ཡུལ་
དེར་བསྟན་པ་ཐོག་མར་སྡེལ་བའི་བྱེད་པོར་གྱུར། གོང་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དེ་གསུམ་དང་། དེ་དག་
གི་སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་སྡོན་གྱི་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་རྒྱ་གར་རྩལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྡེལ།

བཅོམ་བཞག་ནས་རྟེན་པའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་གི་སེང་གའི་མགོ་ཅན་གྱི་དོ་རིང་ཐོག་སྐབས་
དེར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱའི་དགོན་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་ས་ཆ་དང་རྒྱ་ལོ་སྐྱེལ་བའི་སྐྱོར་དང་།
ད་དུང་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱ་དར་བའི་ཉེ་གནས་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་ཨ་ཕྱེ་རྟ་ན་སི་ཐན་གྱི་ས་གནས་ང་ལ་
ལ་སྟངས་(མང་སན་ལམ་ཡིག་རྩ་གར་ཉར་ཞེས་འབོད།)ཡིན་པར་བཤད་ཡོད།

ཀྲ་ཤ་ཤ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁ་རྩིའི་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་ཡི་གེར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་དེང་
དུས་ཀྱི་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་པན་ངབ་ཀྱི་རྩལ་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དང་། སིན་རྟའི་ས་ཁུལ་
དུ་ཐོག་མར་དར་ཚུལ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། གོང་གསལ་གནའ་རྫས་ཀྱི་བདེན་དཔང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱའི་སྡེ་པ་ནི་དུས་རབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་རྩལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མཆོན་བྱུང་།

སྐབས་དེར་གནས་བརྟན་པའི་སྡེར་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་ཚོགས་བྱང་ཟིན་མོད། གཙུག་པོ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་
བཤད་པ་རྩལ་འདོན་བྱེད་ཅིང་། ལྟ་བུ་ཀྱི་སྡོལ་དར་བཞིན་པའི་སྐང་ཡིན། ཚས་ཀྱི་སྐང་པོ་དང་།
སྐད་པའི་ནམ་གངས། སྤྱི་བུའི་མདོན་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནམས་དེ་དུས་སུ་བྱང་བར་གྲགས།
སྡོན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་སྡེ་དང་། རྩལ་པར་བྱེ་སྡེ་སྐྱ་པའི་སྡེ་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་ཁུངས་གནས་བརྟན་

པའི་སྒྲེ་པ་ཡིན་པར་འདོད་མོད། འདས་མ་འོངས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པས་
དེ་དུས་ནས་ཡན་ཚུན་ཁ་གཏད་དུ་གྱུར་ཟིན།

མངོན་པ་སྒྲེ་བདུན་གྱི་སྐབས།

གནས་ལུ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྟོན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་སྒྲེ་ལུགས་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། བཅོམ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། སྤྱད་པའི་ནམ་གངས། གདགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་མངོན་པ་སྒྲེ་གསུམ་གཙོ་བོར་འདོད་པ་དང་། སྒྲེ་པ་འདི་ཕྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
སྟེར་གནས་གྱུར་པ་ཡིན། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་འདུས་སྒྲེ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་པར་བྱེ་སྒྲེ་སྟེ་སྟེ་བ་
ལྟར། སྤྱི་འདྲེ་བྱའི་མངོན་པ་གཙོ་བོར་འཛིན་པས་གནས་མ་བྱའི་སྒྲེ་པའི་ལུས་སྡེ་མར་གྱུར། ད་ལྟ་
དཔེ་རྒྱུ་ཆད་པའི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་དེ་དུས་ཕྱང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་རིགས་པའི་མིག་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །སྡེ་རབས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ཁས་
ལེན་མཁན་ལ། ཕྱིས་མངོན་པ་སྡེ་རབས་པ་ཞེས་འབོད།

9

ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་སྐབས།

སྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱའི་འགོར། (ལ་ཅིག་ལོ་སྡེ་བརྒྱའི་དཀྱིལ་དུ་ཡིན་པར་འདོད།) ཀླ་རྩ་ཡ་
ནའི་བྱས་ཆོས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་མཛད། ཁྱེ་བླ་མ་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོར་སྐབས་དེར་ཁོང་
ཚུ་བོ་གཞུང་ཆུང་གྱི་ས་ཆ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པ་བཤད་ཅིང་། བཤད་སྟོལ་གཞན་ཞིག་
ལ་ཁྱ་ཁར་གི་རུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མཛད་ཟེར། ཁོང་གིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེར་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་
བཅོས་ཤིང་ཆ་ཆང་བར་མཛད་ནས། སྟོན་གྱི་མདོ་སྒྲེའི་བཤད་པ་ནམས་དོར་ཏེ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་
ཐད་ཀར་འགྲེལ་བཤད་མཛད། བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་མངོན་པ་སྡེ་རབས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་ལེགས་སྒྲིག་མཛད་པར་མ་ཟད། སྐབས་དེར་བྱང་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་
གསར་པ་མང་པོ་ཡང་སྤངས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་གསར་གཏོང་མཛད་པ་དེ་ཉིད།

རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་བཤད་བྱ་ཆ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ཡུལ་གསལ་རེ་ཡོད་
པའི་སྟོན་གྱི་གནས་བཏན་པའི་དགེ་འདུན་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷགས་སྤྱོད་མའི་ཕྱོགས་བཟུང་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལ་
འདུག་པ་ཁས་མ་སྤངས་པར། གངས་རིར་གནས་སྟོན་པས་གངས་ཀྱི་རི་བོའི་སྤེལ་ཁེས་པའི་མཆན་
ཐོགས། ཀློག་པོ་ཡོད་པའི་སྟོན་གྱི་གནས་བཏན་པའི་འདུས་སྤེལ་ཆམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་
བཞེད་ཚུལ་སལ་མོ་ཆེ་ཁས་ལེན་མོད། སྤྱི་ཡུལ་འདོད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་མ་དོར་བས་གནས་མ་བྱའི་
སྤེལ་ཁེས་པར་གྱུར།

10

ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་སྟོན་བྱས་ཏེ་གསལ་རེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡུལ་མཛོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
གསུམ་པོ་བཅོས་ཤིང་། ཆོས་ལཱའི་བསྟན་བཅོས་ (འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་)ཞེས་པ་ཁ་སྟོན་དང་། ཁམས་
ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་བསྟོར་སྤྱི་བྱས། བཅུན་པ་ལྟ་སྤྱི་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱོད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་མཛད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཐོག་མར་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤེལ་སྟོན་
དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་དགག་བཞག་མཛད་པས་སྤེལ་པ་མན་ཚུན་གྱི་བཞེད་མཆམས་ཆེས་གསལ་ཏུ་
སོང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་ཡུལ་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་། གསར་ཏུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་སྟེ། མཛོན་
པ་སྤེལ་བཏུན་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡན་ལག་ཆ་ཆང་བ་བྱུང་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའི་
གཞུང་ཚུགས། སྤྱི་བས་དེར་བསྟན་བཅོས་གཞན་དུག་པོ་དེར་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་ཤན་ཐེབས་ཀྱང་།
སྤྱོད་པའི་ནས་རང་རང་གི་ལྷགས་སོ་སོར་དར་བས། མན་ཚུན་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་བྱེ་མེད་
ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ཁོན་གཙུག་ཏུ་བཀྱུར་བའི་སྟོན་ཡང་དར་རྒྱ་ཡིན།

སྤྱོད་པའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པར་མོ་ཏུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་དུག་པ་ཤུ་ལེ་ཤུ་གསལ་ཡུལ་
དབུས་སྤྱོད་པ་འཛིགས་པར་བྱས་པའི་རྗེས། རྒྱ་གར་གྱི་འུ་བ་བྱང་ནི་རྒྱལ་བསྟན་དར་བའི་སྟེ་
གནས་སྤྱི་ཡུལ་ཅིང་། ཕྱོགས་དེར་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་སྤྱངས་པའི་སྟོན་ཤིན་ཏུ་དར། དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་བཅུན་པ་ཆོས་སྟོབ་དང་། ལྟ་སྤྱི། དབྱིག་བཞེས། སངས་རྒྱུ་དབྱངས་ཏེ་ཕྱི་བྲག་སྤྱོད་པའི་
བཅུན་པ་བཞིར་གྲགས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
ཆོག་དོན་གྱི་བཤད་པ་རྣམས་ཕྱ་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་ནས། ཡན་ལག་ཀྱང་མང་དུ་གྱེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཡེ་
ཤེས་ལ་འདུག་པ་ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱས་པའི་དཔེ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁོག་འདྲ་
ཡང་། ཆོག་ལ་འཕྲི་སྟོན་བྱུང་སྟེ། མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་དཔེ་ལྡ་ཅན་བྱུང་བས་ཚད་གཞི་
ཅན་དུ་གྱུར། ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ཅན་དུ་མ་ཟད། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་སྟེ་ནང་དུ་བཞེད་
ཚུལ་གཞན་དག་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། བཅུན་པ་ཆོས་སྟོབ་དང་། ལྷ་སྦྱིད། ཆེབས་ལོགས། ཉ་དབྱངས། གཞོན་
ལུ་ལེན་སོགས་ནི་དཔེ་སྟོན་པའི་གྲངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་སྟོན་གྱི་མདོ་སྟེ་བཤད་རྒྱུ་
བཟུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་དར་རྒྱས་གཙོ་བོར་མཛད་པས་དེ་ནི་མདོ་སྟེ་བཤད་ཀྱི་སྤང་
མཐའི་ལུས་སྡེ་མ་ཡིན་པར་གྲགས། དེ་བཞིན་དཔེ་སྟོན་པར་གྲགས་པའི་འཕྲོ་བར་སྟོན་པའི་སྤང་མཐའ་
དར་བའི་འགོ་ཡང་ཚུགས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ལུགས་དེ་ཀྱན་ཡོད་སྟེ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ལས་
སྤང་མཐའ་རང་མཚན་པར་གྱུར་ཅིང་།

ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས།

རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཕྱིན་ཅན་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་བསྟུབས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མུ་དན་
ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་འདས་པའི་རྗེས། ཀྱུ་ཤུ་ཐུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་སྐད་དང་པོའི་
དུས། ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་གཅིག་གྱུར་འབྱུང་བའི་སྐད་དུ། ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་
ཆེན་པོ་བསྟུ་སྦྱིག་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ལ་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་
འདོད་པ་མི་མཐུན་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ཉེ་རབས་ཀྱི་འཇར་པན་གྱི་མཁས་པ་ཁི་ཕུ་ལ་ཐའི་ཁེང་དང་།
རྒྱའི་སྟོབ་དཔོན་ཡིང་རྩལ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་སྐད་རྗེས། མགོན་པོ་སྤྱི་བཙུང་མ་
ཕྱོན་པའི་གོང་དུ་ (ཕལ་ཆེན་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠ ཡས་མས།) བསྟུ་བསྦྱིགས་ཟིན་ཅིང་། ད་དུང་དེ་ལ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

ཕྱི་བཤད་དུ་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། རྩེ་པ་འདི་ནི་སྤར་ལྟ་ཆེན་པོའི་གཞི་
ལཱའི་འདོད་ཚུལ་ལ་མ་རངས་པས། མ་ག་རྩ་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་གནས་སྤོས་ཏེ། གཏད་རབས་ལྷ་
ཡིས་བསྟན་པ་གཏད་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་ལྷགས་ཁུངས་བཙུན་དུ་སྤྱབས་ནས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་གཅིག་པར་འདོད་པ་མ་ཟད། ཁ་ཆེའི་ཕྱི་བྲག་དུ་བཤད་པའི་དཔེ་ཁོ་ན་
དག་པ་ལས། གཞན་ནམས་མ་དག་པར་འདོད།

12

ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྩ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ནི། མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་
བརྗོད་བྱ་སྤྱིང་པོར་བྱས་ཏེ། འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ནམས་ལ་བཀལ་ཁིང་བརྟག་པར་མངོད་ཡོད། ཡེ་
ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོ་བཙུན་པ་བཞི་ཆད་མར་བབྱང་ཁིང་། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི་དག་ཅིང་དབང་བཙུན་པར་བྱེད། འདོད་ཚུལ་གཞན་
ནམས་ནི་དབྱང་གཞི་ཅམ་དུ་བབྱང་ནས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལུས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། བསྟན་
བཅོས་གཞན་དུག་པོ་ཡན་ལག་གི་བསྟན་བཅོས་སྲོ་ངོས་བབྱང་སྟེ། ལུས་གཅིག་དང་ཡན་ལག་དུག་
གི་འགོ་ཚུལ་གསར་དུ་བྱང་ཁིང་། ཡན་ལག་དུག་པོའི་ནང་གི་བརྗོད་བྱ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་
མཐུན་པ་ནམས་བཅོས་པའམ། གསར་དུ་འགྲེལ་བའམ། ཡང་ན་ཐད་ཀར་བྱང་དུ་བསང་དེ། ཡེ་ཤེས་
ལ་འཇུག་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་གཙོ་བོར་བྱེད་དོ། །

ཕྱི་བཤད་དུ་བསྟར་བ་པོ་རང་ཉིད་ལ་རིགས་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བོས་ནས། བསྟན་བཅོས་རྙིང་
པའི་བཞེད་རྒྱན་འདྲིན་པ། དཔེར་ན་ཤུ་རིའི་བྱའི་མངོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གནས་མ་བྱའི་རྩེ་པ་ལ་
མངོན་པ་སྤར་རབས་པ་ཞེས་སྤོས་ནས། དེ་དག་གི་ལྷགས་དགག་ཅིང་། གཞན་ཡང་ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་
སྤྱི་བའི་དང་། སལ་ཆེན་རྩེ་པའི་ལྟ་བ་ཡང་བཀག། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སྲུ་གཏོགས་
ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དཔེར་ན། ལུས་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་
ནམས་དང་། གཞུ་རའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ནམས་དང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་མཁས་པ་ནམས་དང་། དཔེ་
སྟོན་པ་དང་། མདོ་རྩེ་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཞིབ་དུ་བཀོད་ནས། རེ་རེ་བཞིན་དགག་པ་

མཛད་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པའི་གཞུང་དོན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ཤིན་ཏུ་བཅན་པར་བྱས་ཤིང་། ཁ་ཆེའི་ཡོད་སྟངས་ཀྱི་ཆམས་ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱེན་གྱིས་ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་ཁྱེས་པའི་མཆན་ཐོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་ཡོད་སྟངས་ཀྱི་བཤད་སྟོན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁ་ཆེའི་ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདུད་རྩིའི་རོ་དང་། མདོན་པའི་སྟོང་པོ་དང་། འབྲེས་པའི་སེམས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དར་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་ནང་སྤར་ཡོད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པ་ཆམས་ཀྱིས་ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་དང་མི་མཐུན་པའི་དགག་པ་མཛད་པའི་ཁྱེན་ལས་མདོ་སྟེ་པའི་གྲུབ་མཐར་གནས་ཀྱི་ཉེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་ལས་སོ་སོར་གྱེས་སོ། །

ཁྱེ་རབས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུས།

ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་སྟེ་པ་དར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་སྐབས་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་དང་། མདོ་སྟེ་པ་ཚུད་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟངས་པའི་སྟེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དམ་ཉི་ཤུ་བྱུང་། དེ་མིན་མཆན་མི་གསལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་། ལྷག་པར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པས། གྲུབ་མཐའ་པན་ཚུན་གྱི་དགག་བཞག་རྒྱ་ཆེར་དར་ཞིང་། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་འདོད་པ་དུ་མ་ལ་དགག་པ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོན་པ་མཛོད་དུ་ཁྱེ་བླ་མ་གྱི་བཤད་པ་ཆེན་མོའི་བཞེད་པ་ཕྱོགས་བསྟུས་མཛད་ནས་དང་། དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་མདོ་སྟེ་པའི་ལྟ་བ་བཟུང་སྟེ་དགག་པ་ཡང་མཛད་ཡོད། ཁ་ཆེའི་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་ཆོས་མདོན་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་རྒྱུ་འབྲུག་སྟེ་པ་སྤྱི་མ་སྟོར་བ་མཛད་མོད། བཤད་སྟོན་གསར་པ་མ་བྱུང་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གསོན་ཤུགས་རིམ་གྱིས་ཉམས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟངས་སྟེ་པ་ཡང་ཉམས་དམས་སྟེ་བྱིན་ཏེ། སྟོན་རྒྱུན་སྟེ་པ་ཅམ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀྱུ་ནག་ཡུལ་དུ་བྱང་པ་ཚུལ།

14

ཀྱུ་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་དར་བའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲིའི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཉན་ཤར་མའི་ཨན་མི་ཀོའ་
 ཡིས་བསྐྱར་བའི་མངོན་པ་འགྲོ་བའི་ནམ་གངས་དང་། ཆོའ་མི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་
 མངོན་བདུད་ཅིའི་རོ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཅིང་རྒྱབ་མའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྤང་གིས་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་མདོ་སོགས་ཡིན། བརྒྱད་རིམ་ལྡན་པའི་སློན་ནས་བསྐྱར་བ་ནི་ཅིང་ཤར་མ་དང་། རྒྱལ་
 ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་བྱང་ཁིང་། སྒྲ་དེ་བ་དང་སངས་རྒྱལ་བླ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་
 བའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་དང་། སྒྲ་དེ་བས་བསྐྱར་བའི་ཁྱེ་བླ་མ་ཁྱེ་བཤད་པ་བམ་པོ་
 བཅུ་དྲུག་པ། བཅུ་དྲ་ར་དང་ཀྱུ་ལྔ་ར་ཇི་བས་བསྐྱར་བའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་འདུལ་བ་དང་
 ། བརྒྱ་བམ་དང་ཉའོ་ཐའི་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་མངོན་པ་ཁྱེ་བླ་མ་ཁྱེ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་
 མར་བམ་པོ་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་ལས་ལྟག་མེད། ཅིང་ཤར་མའི་སྒྲ་དེ་བ་དང་ཉའོ་
 ཡོན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་མངོན་ཡང་དག་ལྡན་པའི་སྤྲིང་པོ་དང་། ཕྱིས་སྟོ་བྱང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་
 ལུ་ཁ་རྩ་བ་དང་། བོ་རྟེ་ཡ་ཙ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་མངོན་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ལིའུ་སྤང་གི་
 དུས་སྒྲ་བམ་སོགས་ནས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་སློབ་དཔོན་ན་རེན་
 ན་ཡ་ཤ་སས་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྲིང་པོ་བསྐྱར་བར་མཛད།

སྟོ་བྱང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲིའི་འདུལ་བ་ལུང་ལྡེ་བཅུ་པ་འབྲི་ཆུའི་སྟོ་རྒྱུད་དུ་
 དར་ཁིང་། སྐབས་དེར་རབ་བྱང་ནམས་ཀྱིས་ཡོད་སྒྲིའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སློལ་
 རྒྱུ་ཆེར་དར་བས་མངོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པའང་བྱང་། ལིའང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངོན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་མཁས་གྲགས་ཆེ་བ་ཉའོ་ཅི་དང་། དེའི་སློབ་མ་སང་མིང་དང་། ལྷ་ཡུག་དེ་དང་དུས་མཉམ་
 དུ་བྱོན་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མངོན་པའི་མཁས་པ་ཉའོ་སྤང་དང་། ཀྱི་ཉན་གཉིས་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཁིང་།
 ཕྱིས་མཛོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་ཀྱང་དེར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐང་གི་ཕྱི་སྤྱོད་གསུམ་པ་ཁྱད་ཅང་གིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་བམ་
པོ་ཉིས་བརྒྱ་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞི་བཅས་གསར་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། ད་དུང་ཡོད་སྤྱི་ལྟ་རབས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། སྤྱད་པའི་ནམ་གངས། ལམས་ཀྱི་ཆོགས། ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་།
ཕྱི་རབས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོད་བསྒྲིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་མངོན་རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་བསྟན་བཅོས་
དང་། ཆོས་མངོན་པའི་ལྷགས་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་། འཇུག་སྒྲིའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་
མངོན་པ་ལ་འཇུག་པ་བཅས་བསྐྱར་བར་མཛད་པས། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་ལྟ་རབས་ཀྱི་ཆ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་ཆ་ཆང་བ་རྒྱ་བརྒྱད་ནང་བསྟན་གྱི་ཕྱི་སྤྱོད་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
སྒྲོབ་དཔོན་དོན་དག་པས་ཀྱང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་འདུལ་བ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་ཡོད་
དོ། །འོད་ལྷལ་དུ་རི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་ནི་པར་ཐངས་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་འབྱི་བར་སྒྲོའོ། །

ཡེ་ཤྲག་ལྷ་བའི་

ཤྲབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་།

གཞི་ཡི་རྣམ་གཞག །

17

ཕྱི་བླ་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བའི་དབྱེ་བ། གྲུབ་མཐའི་འདོད་
ཚུལ་ལོ། འདོད་པོ་ནི། སྤྱི་བའི་དཔོན་བྱུང་ཚུབ་བཟང་པོས་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་བཤད་སྤྱིར་
ལས། འདི་དག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་ཅིང་དུས་གསུམ་དག་རྩིས་ཀྱི་ཕྱི་བླ་དུ་
སྤྱི་བའི་ཕྱི་བླ་དུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་བའི་ན་དེ་དག་ལ་དེ་སྤྱི་བའི་
བྱུང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་པོ་ཆེར་འདྲ་བས་ན་ཡུལ་དབྱེས་ཀྱི་ཕྱི་བླ་དུ་སྤྱི་བའི་ལོགས་སུ་གཞུང་མ་
བསྟན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་ནི། ལ་ཆེ་ཕྱི་བླ་དུ་སྤྱི་བའི་ ཡུལ་དབྱེས་ཀྱི་ཕྱི་བླ་
དུ་སྤྱི་བའི་ ཉི་འོག་གི་ཕྱི་བླ་དུ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་གསུམ་མོ། གསུམ་པ་ལ། གཞི་རི་རྣམ་གཞག ལམ་གྱི་རྣམ་
གཞག འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཤེས་
བྱ་གཞི་ལྟར་དབྱེ་བ། ཞུར་བྱུང་དུས་གསུམ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་བཤད་པའོ། །

བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། བསྟུ་ཚུལ་ལོ། འདོད་
པོ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྤྱི་བའི་དོ། འདོད་པོ་ནི། མཛད་རང་འགྲེལ་ལས། “གང་
ལ་ཆ་ཤས་སུ་བཅོམ་ན་དེའི་སྤྱི་བའི་འདུག་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་སྤྱི། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ལ་ནི་རྒྱ་མོར་བཅོམ་ན་བུམ་པའི་སྤྱི་བའི་འདུག་གོ། གང་ལ་སྤྱི་བའི་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་སྤྱི་

མི་འདུག་པ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུ་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་ལྟ་བུ་ལོ། །
དེ་ལ་ནི་སྒྲོས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བསལ་ན་རྩ་ལྟ་སྒྲོ་མི་འདུག་གོ། ། ཞེས་དང་། མཛོད་
འགྲེལ་གཞིན་ནུ་རྣམ་རྩལ་ལས། “ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་སྒྲོ་མི་འདུག་པ་
བྱམ་པ་དང་རྩ་བཞིན་ཏུ་དེ་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ་ཐ་སྟངས་ཅམ་ཏུ་བདེན་པར་ཡོད་པའོ། །”
ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “མཆན་ཉིད་ནི་” བཅོམ་པའམ་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་”
བའི་དངོས་པོ་དེའོ། ། ཞེས་སོ།

18

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། གང་སྟེལ་གྱིས། “བཅོམ་པས་འཛིག་པ་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
གོ་སྒྲོས་འཛིག་པ་ནི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་སྟེ། བཅོམ་པས་རྩལ་སོགས་པ་བསལ་བ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཀུན་རྫོབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱམ་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་སྒྲོས་སོ། །” ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་སྤྱོད་བཤད་ནི། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། “ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དམ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཛིན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །”

གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྤྱོད་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི།
མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “གང་ལ་བཅོམ་ཡང་དེའི་སྒྲོ་འདུག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྲོས་ཆོས་གཞན་
བསལ་ཡང་དེའི་སྒྲོ་འདུག་པ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་གཞིན་ནུ་རྣམ་རྩལ་ལས།
“དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་གཞོད་པ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལས་གཞན་ཆོས་གང་བཅོམ་ཡང་དེའི་སྒྲོ་
འདུག་པ་ཁོ་ན་དང་། སྒྲོས་ཆོས་གཞན་བསལ་ཡང་དེའི་སྒྲོ་འདུག་པ་གཞུགས་རྩལ་སྤྱོད་རབ་དང་
རྟེན་ཅིག་ལྟ་བུའམ་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “མཆན་ཉིད་
ནི་” བཅོམ་པའམ་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་” མི་འདོར་བའི་དངོས་པོ་དེའོ། ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས།
“དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞུགས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་

བཅོམ་ཡང་རུང་སྒོས་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བསལ་ཡང་རུང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་འདུག་
པ་ཉིད་དེ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །” ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་བཤད་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། “དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་
དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའོ། །” ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱ་ཚུལ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེར་ཁ་ཅིག་
དང་པོས་བདེན་པ་བཞི་ལས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་
ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གཉིས་པས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལས་བདེན་པ་
དང་པོ་གསུམ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཅིག་སྤྱོད་དམ་བདེན་པར་
འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གསུམ་པས་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་བསྐྱས་ཤིང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པ་ཞི་བ་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་དོ། །
གཞན་ཡང་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་
པའང་བཤད་དོ། །གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས་ནི། “འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་
དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པར་འདོད། བདེན་པ་གསུམ་ལ་རྒྱན་དང་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པར་འདོད། རྣམ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྩལ་སྤར་བ་རྒྱན་ཅན་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད།” ཅས་
སོགས་བྱུང་ངོ་། །

ཤེས་བྱ་གཞི་ལྗར་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྗར་དབྱེ་བ་ནི། དང་པོ་ནི། ལྡང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི།
འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་

ངེས་ཆིག །དབྱེ་བ། བསྟུ་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་གཞུགས་གང་ལས་བསྟན་པའི་བྱངས་དང་།
དེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། “དག་སྤོང་དག་གཞུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་
གཞུགས་སུ་བྱང་བས། དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱང་པོ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ནི། མདོད་འགྲེལ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཐོག་པའི་ནོར་བུའི་འོད་སྤང་ལས། “མཆན་ཉིད་ནི།
གཞུགས་སུ་བྱང་བ་སྟེ་གཞོད་པ་བྱ་བྱང་བའི་དངོས་པོ་འོ།” ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “འདིར་
བསྟན་གྱི་གཞོད་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་སྦྱེད་པའི་གཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་ཅན་པན་ཚུན་འཕྲད་པའི་
ཆོ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་འཁྱར་བ་ལ་དེར་བཏགས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་མི་
འདྲ་བར་འཁྱར་བ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

20

གཉིས་པ་ངེས་ཆིག་ནི། མདོད་འགྲེལ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཐོག་པའི་ནོར་བུའི་འོད་སྤང་ལས། “ངེས་ཆིག་ནི་རྩ་བ་
ཞེས་པ་གཞུགས་ཏེ། རྩ་བ་གཞུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལའོ། ཞེས་པའི་བྱངས་ལས་བསྟུ་བས་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་
སུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞུགས་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི། དབང་པོ་ལྷ། དོན་ལྷ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས། བསྟུ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དབང་པོས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོད་ལས།

གཞུགས་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་། །

ཞེས་དང་།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །

མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་དང་བ་རྣམས། །

ཞེས་དང་། མདོད་རང་འགྲེལ་ལས། “དབང་པོ་ལྷ་པོ་མིག་དང་རྩ་བ་དང་། །སྤྲོ་དང་། ལྷེ་དང་། །ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “གཞུགས་མཐོང་བའི་མིག་ནི་གཞུགས་མི་
མཐོང་བའི་མིག་གི་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། གཞུགས་མི་མཐོང་བའི་མིག་ཀྱང་གཞུགས་མཐོང་བའི་
མིག་དེའི་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མིག་གི་ཁམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་མྱ་དང་ལྷུ་དང་ལྷས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། བཞེན་པ་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བའི་བྱེར་རོ། །” ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་བརྒྱ་བྱིན་ཐོག་པའི་ནོར་བུའི་འོད་
སྒྲུང་ལས། “རྣམ་རིག་སྐྱ་བ་དག་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་མཐོང་བར་འདོད་ལ། བྱེ་སྐྱས་མིག་དབང་
ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་མཐོང་བར་འདོད་པས། སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བཟུང་ནས་བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་
ལ་མ་རངས་པའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལྡན་ནི། མཛོད་ལས།

དོན། །ལྡང་

ཞེས་དང་།

གཞུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །

སྐྱ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །

རོ་ནི་རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །

རེག་བྱ་བརྒྱ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “དོན་ལྡན་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གང་
དག་ཡིན་པ་གཞུགས་དང་། སྐྱ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་དང་།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ལ་དྲུག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
ཡོད་པའི་སྐྱ་བ་བྱེད་དང་། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི། དེས་ཆོག་ཞེས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
གཞུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྣམས་

སུ་མེད་ན་ཡང་མདོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། གཞུགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གཞུགས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་ཏེ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་
ཏེ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་ཏེ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་
མེད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཞུགས་མེད་ན། རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

22

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ནི། མདོད་རང་འགྲེལ་ལས། “མདོར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལས་བྱུང་བའི་གཞུགས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །” ཞེས་དང་།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལས། “ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་པའི་གཞུགས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གང་རུང་ལས་སྤྱོད་ཤིང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པ་ནི་རིག་མེད་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད།” ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། མདོད་ལས།

རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །

སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་མིན་དང་གཞན། །

ཞེས་དང་། མདོད་རང་འགྲེལ་ལས། “སྤྱར་བཤད་པའི། རྣམ་རིག་མིན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ།
སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་མིན་དང་གཞན། སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་སྤྱོད་པ་
ཡང་མ་ཡིན། སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ཞིང་འགོགས་
པས་ན་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ།

སྤྱོད་པ་སོ་སོར་ཐར་ཞེས་བྱ། །

དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྟེས། །

སྤྱི་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤྱི་པ་ནི་འདི་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱི་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །
ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱི་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་མཆན་གཞི་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྤྱི་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྤྱི་པ་ལྟ་
བུའོ། །ལྟ་པ་ངས་ཆོག་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་ལས། “རང་ཀྱན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདྲ་བ་དགག་ཆོག་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

23

དྲུག་པ་ཞར་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། “རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ། ཇི་ལྟར་འདི་
ན་ཁ་ཅིག་ལ་ལེག་འདི་སྐད་དུ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་ཆོད་ཅིག་ཅེས་བསྟོལ་དེས་ཀྱང་གཅད་པར་
བྱའོ་ཞེས་སྤྲོས་ཀྱང་རུང་། མ་བཅད་ཅིག་ཅེས་བསྟོལ་བཞིན་དུ་གཅོད་དོ་ཞེས་སྤྲོས་ཀྱང་རུང་བ་ལས།
པར་སོང་སྟེ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་བཅད་ཀྱང་རུང་། ཕྱིར་འོངས་ཏེ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་ཀྱང་
རུང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པ་དེའི་ཆོ། ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
རིག་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གཉིས་ཡོད་དེ།
གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། “རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ། ཆགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། འདི་ནི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་དོ། །” ཞེས་དང་། མཛོད་ལས།

དེ་དག་རྣམ་རིག །

ཅེས་དང་། གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་སྤྱོད་ལྟེན་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ཞེས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱེད་ལྟེན་ནི། གཞུགས་དེ་དག་གཞུགས་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ལྟེན་པ་ལྟར་གྱི་མཛོད་ལས། གཞུགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གཞུགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྐྱེད་དུ་མེད་ལ་ཐོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྐྱེད་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུགས་བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ལྟེན་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་སྐད་ཀྱི་མི་རུང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

24

གཉིས་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ལྟེན་ནི། བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ། མཛོད་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱིག་གཉེན་བཞེད་པ་ལས། “འོ་ན་དེར་གྲངས་ངེས་སམ་ཞེ་ན། འུ་རྒྱུ་དེས་ན་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གཞུགས་སྤྱོད་ལས་འོས་མེད། སྤྱོད་མཆོད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་དུ་མི་བསྐྱེད་ཏེ། དེས་སུ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ན། གཞུགས་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་པོས་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བྱས་པས། བོད་གི་བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པོར་གཞུགས་སྤྱོད་གི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ལ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས། ངེས་ཆོག་དང་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཡོད་དོ། །ཡང་ན། སྤྱོད་པ་དཔོན་མ་འགགས་པས་མཛོད་པའི་ཆོས་མཛོད་བསྐྱེད་པ་ལས། “དེ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དོ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། གཞུགས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞི་རུ་དབྱེར་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
ཏེ། མཛོད་ལས།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །

དོན་གཅིག་

ཞེས་དང་། མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདའི་དབྱིད་འཛོལ་ས་ཀྱང་། “མདོ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ངེས་ཆིག་ལ། སེམས་ཀྱི་ངེས་ཆིག་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངེས་ཆིག་གོ་དང་
པོ་ནི། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “འབྲེད་པས་ན་སེམས་སོ། །” ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་
ལས་ཀྱང་། “ངེས་པའི་ཆིག་གི་བྱུང་པར་ནི་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲེད་པས་ན་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་འབྲེད་པས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་སྟེ། ངེས་པའི་ཆིག་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་ན་དེ་ལྟར་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “ཤེས་པས་ན་ཡིད་
དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །” ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་
ཀྱང་། “ཤེས་པས་ནི་ཡིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཅེས་པའི་སྐྱད་ཀྱི་བྱིངས་འདི་ནི་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

25

གསུམ་པ་འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། རྣམ་བཤགས་ཀྱི་བྱུང་པར། ལམས་དང་
ས་གང་ན་ཡོད། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་ཏུ་གང་བྱུང་བ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་ལྡོ། དང་པོ་དབྱེ་བ་ལ།
སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བསྟུ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་བསྟུ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དུག །མི་དགེ་བའི་
ས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་པ་བསྟུ། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དང་བཞི་བསྟུ་ཞེ་དུག་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བཤགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པའི་རྒྱན་ལས་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བདུན་བསྟུ་རྣམ་ཡོད་དང་ལྟག་མ་བདུན་བཤགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་རྒྱུ་བཞག་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ནི་

བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་དང་ལྷག་མ་ལྔ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རྟེན་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས།
“བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས་སེམས་ཕུང་ལྔ་བཅུ་ཙུག་ཅིག་འབྱུང་བའི་ལྔ་བཏགས་ཡོད་དང་།
བཞི་བཅུ་ཙུག་དང་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉི་ཤུ་ཙུག་བཞི་དང་བཅས་པའི་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་
སུ་འདོད།” ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཕུང་ཉི་ཤུ་ཙུག་བཞི་
དང་རྩ་ལྔ་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་སོགས་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

26

གསུམ་པ་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྤྲེ་ཆ་ན་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཆར་དང་།
མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྤྲོ་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་
བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འཁྱུད་པ་དང་གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོད་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་ཁམས་
ཁོ་ན་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྤྲོ་གཉིས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཏེ་བཞི་
ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་བྱུང་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་དགེ་བའི་ས་མང་
བཅུ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བཅུ་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས་དང་མ་ངེས་པའི་སྤྲེ་ཆ་ན་
ལས་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཏེ། སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་བཅུ་གའི་
འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་དུའི་ས་པ་བཅུ་དང་མ་ངེས་པའི་འཁྱུད་པ་
དང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྔ་པ་སྤྲོ་བཤད་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། “སེམས་ལས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ལས་ཕུང་བ་སྟེ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྩ་བཞི་སྟེ། ཐོབ་པ། མ་ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ། འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདུག །འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག །སྟོག །སྟེ་བ། གནས་པ། མི་རྟག་པ། སྐྱ་བ།
མིང་གི་ཆོགས། ཆོག་གི་ཆོགས། ཡི་གའི་ཆོགས་དང་བརྩ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། “ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་
མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བེ་ན། གཞུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པའང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་ནི་གཞུགས་
དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་
ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པས་ནི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། །” ཞེས་དང་། དྲགས་བརྒྱད་གྲུབ་ཤིང་ལས།
“བྱེ་སྒྲས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པ་ཡན་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་ཅིང་།”
ཞེས་དང་། དགོངས་གཅིག་ཀར་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས། “བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་
རབ་ཏུ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
ལེགས་པར་བྱས་པའི་མངོན་པ་གོང་མར་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ། འོག་མར་བརྩ་བཞིར་
བྱས།” ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རོ་བོ་དང་། བྱངས་ངེས། སོ་སོའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དེའོ། །གཉིས་
པ་ནི། བཅ་མཁའ་དང་། བརྟགས་འགོག །བརྟགས་མིན་འགོག་པ་སྟེ་གསུམ་ཏུ་བྱངས་ངེས་སོ། །
དེའང་མཛོད་ལས།

འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །

བཅ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །

ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་གཞིན་ནུ་རྣམ་རྒྱུ་ལས། “ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་མ་བསྟན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་ལས། འདུས་མ་བྱས་
རྣམ་གསུམ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གཤགས་པའི་ཕྱིར་འདྲི་བའོ། །རྣམ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་ནི་འདི་ཙམ་
ཡིན་པར་ངེས་པར་བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་
ཟད་པར་སྤྱོད་བའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་མ་བུའི་སྟེ་པ་དག་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་པ་དག་ནི་འདུས་
མ་བྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བཞེད་དེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་འདི་
ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་སོ། །

28

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། གཞིན་ནུ་རྣམ་རྒྱུ་ལས། “འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ མི་སྤྱོད་ཅིང་གཟུགས་ཅན་
སྤྱོད་པའི་གོ་འབྱེད་པ་དེའོ། །” ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་
ལས། “དེ་ལ་ནམ་མཁའི་མཆན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱབ་
དང་།” ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི། མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “དེའི་སྤྱོད་
དོན་ཀྱང་ལྷ་ལྷ་ལྷེ་གོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་བཞི། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྒྲ་དོན། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “མཆན་ཉིད་ནི། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་འགོག་པའོ། །” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་
པའི་མཆན་གཞི་ནི། གང་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལུང་ལས་བདེན་པར་
བཞི་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་གསུམ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་འདོད་པ་ལ། དེ་ནི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་བཞིར་བཤད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་
བ་མ་ཡིན་པས་ལྷག་ལྷན་འབྲལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞེ་གཞན་དུ་ན་འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་སུ་
འགྱུར་རོ། །” ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ནི། ཚས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས།
“པ་རྒྱས་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པ་འགགས་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་།” ཞེས་དང་། མངོན་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “སྐྱ་དོན་
ནི། སྐྱུག་བསུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་
འགོག་པ་སྟེ་མར་གྱིས་གང་བའི་བྱམ་པ་ལ་མར་གྱི་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་
བྱས་པའོ། །” ཞེས་དང་། མངོན་གྱི་སྐྱེ་དོན་དབྱིག་གཉེན་བཞེད་པ་ལས། “དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཞི་བ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་གང་ཞིག་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

29

བཞི་པ་དབྱེ་བ་ནི། མངོན་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “དབྱེ་བ་ནི། ཅི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
གྱི་འགོག་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཏེ།

ལྡན་པའི་རྣམ་རྒྱུས་ཅི་སྟོད་པ། །

བྲལ་བའི་རྣམ་ཀྱང་དེ་སྟོད་དོ། །

ཞེས་པས་ལྡན་རྣམ་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ཐ་དད་ཅིང་གཉེན་སྟོང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལྟ་ཐ་དད་དོ། །
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྐྱུག་བསུལ་མཐོང་སྤང་གི་འགོག་པ་སྟོབ་པ་ན་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་འགོག་པ་
སྟོབ་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ཐའི་ཡང་འགོག་པ་སྟོབ་པས་གཉེན་སྟོང་ཐ་དད་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་སྤང་དགྲ་དགྲ་གྱ་གཅིག་མཐོང་སྤང་བརྒྱུད་
སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་བརྒྱུད་ཅུ་ཙུ་ཐ་དད་དོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྐྱ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་
རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “མཆན་ཉིད་ནི། དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམས་བྱེད་པ་
བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉེས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་
མཆན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་བྱགས་
པའི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགག་གོ། ཞེས་གསུངས་ལ། ངན་སོང་གི་རྒྱ་མི་དག་བ་དག་སྒྲིམ་སྤང་ཡིན་
པས། དེ་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་མ་སྐྱོབ་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་མི་དག་བ་བྱེད་པའི་རྒྱན་
མ་ཆང་བས་བརྟགས་མིན་སྐྱོབ་ནས་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགག་སྟེ། རྒྱན་མ་ཆང་བ་ཅམ་ཡིན་ན་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་ཉི་ལ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་འདིར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པ་སྐྱོབ་པས་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་མ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་རྣམས་སྤྱི་
གྲུབ་པོ།” ཞེས་སོ། །

30

གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ནི། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་སྤྱི་འབྲང་བ་ལས།
“སོ་སོར་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྒྱན་མ་ཆང་བས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་
འགོག་པ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་དང་། མཛོད་རྒྱུ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། སྐྱ་དོན་ནི།
“སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པའོ། དེའང་མེད་དགག་ཏུ་སྐྱར་ན་ཤེས་
རབ་མེད་པས་སམ། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྐྱར་ན་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱན་མ་ཆང་བས་སྐྱོབ་པོ་ཞེས་
སྐྱ་སྐྱར་དགོས་ཏེ། གཞུགས་ཞིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་ཡེངས་པའི་ཆོ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་གསུམ་ལས་དམིགས་རྒྱན་མ་ཆང་བའམ། ཡང་ན་ཤེས་པ་
གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གཉེས་གོ་མི་འབྱེད་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་དང་། མཛོད་
ཀྱི་སྐྱ་དོན་དབྱིག་གཉེན་བཞེད་པ་ལས། “རྒྱན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་རྒྱུ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མ་
འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་རྒྱན་མ་ཆང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྤྱི་བྱས་པའི་འགོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

འར་བྱང་དུས་གསུམ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འར་བྱང་དུས་གསུམ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་རྩིས་གྲུབ་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དུས་གསུམ་རྩིས་གྲུབ་ཏུ་སྦྱབ་པ། ཡོད་སྐྱའི་ནང་ཆོན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “དུས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་དུས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་འཆའ་བ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་ཆོས་སོ། །” ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཁ་ཅིག་དུས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོངས་པས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པར་རྟོག་པའོ། །འདོད་པ་དེ་དག་བཀག་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་རྩིས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་།” ཞེས་གསུངས་སོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་རྟོག་པ་ཉིད་ཏུ་དམ་མི་འཆའོ། །དུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་གསལ་བར་དམ་འཆའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ། ལུང་གི་སྦྱབ་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། “དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བར་འཇུར་བ་ཞིག་ན་འདས་པའི་གཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྩིས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དུས་ད་ལྟར་བྱང་བ་ཡང་མེད་པར་འཇུར་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲོས་ནས་ད་ལྟར་བྱང་བ་འདོགས་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར། ཡུལ་ཡོད་

ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་བར་འགྱུར་གྱི་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་
ན་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འབྲས་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདས་པ་ཞིག་མེད་ན་ཆོ་བྱི་མ་ལ་ལས་དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོ་བའི་
རྒྱ་ནི་མེད་དོ། །" ཞེས་གསུངས་སོ། །

32

གསུམ་པ་ཡོད་སྤྱི་ནང་ཆོན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་བྱང་པར་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། "ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་
བའི་སྤེ་པ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི་པོས་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དང་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
བརྩན་པ་ཆོས་སྤྱོད་ནི་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། བརྩན་པ་དབྱངས་སྤྱོད་གས་ནི་
མཆོན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། བརྩན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། བརྩན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ནི་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་སྤྱི་
བའོ། །" ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དཔེ་ནི་རིམ་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་
སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་བཙུང་ནས་གཞན་ཞིག་བྱེད་པ་ན་དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཀྱང་ཁ་དོག་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། "གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱི་བ་བྱེད་མེད་གཅིག་ལ་དངོས་སུ་
ཆགས་པ་ན་བྱེད་མེད་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ།" ཞེས་
དང་། "གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་རི་ལུ་གཅིག་སུ་གཅིག་གི་ཤོད་མིག་གཅིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་
བ་དང་བརྩའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྩ་ཞེས་བྱ་བ་དང་བརྩའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྩ་ཞེས་བྱ་
བའོ་ཤོད་མིག་གཞན་དུ་འགྱུར་ཀྱང་རི་ལུ་འདོད་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།" ཞེས་དང་།
"བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱེད་མེད་གཅིག་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་མོ་ཞེས་བྱ། བྱ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཞེས་བྱ་
བ་བཞིན།" ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། རྒྱ་བཤད་པ། འབྲས་བྱ་བཤད་པ། རྒྱུན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས།

བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །
སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། །
ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྤྲོད་དང་། །
རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད། །

ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། “རྒྱ་ནི་བྱུག་པོ་འདི་དག་སྟེ། བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
དང་། སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་
པར་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་ལོ།” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་
འདོད་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པར་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མདོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ལས། “ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། སྐྱས་པ། སེམས་
ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སེམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ནི་
སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་དང་། མདོད་ལས།

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །

ཞེས་དང་། གཞོན་ནུ་རྣམ་རྒྱལ་ལས། “ཆོས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་གཅིག་ལ་གཅིག་པན་
ཚུན་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་དེའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱལོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པར་འདོད་ཚུལ་ནི། མདོད་འགྲེལ་མཆན་ཉིད་རྗེས་
སྐྱ་འབྲས་བ་ལས། “གཞན་དག་ན་རེ་རེག་པའི་འོག་ཏུ་ཆོར་བ་འབྱུང་སྟེ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
དཔལ་ལེན་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་འདུས་པ་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་དུས་སྤྱིར་
འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དབང་པོ་དང་དོན་གཉིས་

ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བས་སྡེ་ལ། དེའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྲལ་འབྲས་འབྲས་བུ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་སྒྲིབ་དང་། རྒྱ་མཐུན་དང་། བྲལ་བ་དང་། རྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་།
བདག་པོའི་འབྲས་བུ་སྟེ། མངོན་ལས།

རྣམ་སྒྲིབ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །
སེམས་ཅན་རྫོད་ལུང་བསྟན་བྱིས་འབྱུང་། །
རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲ་བའོ། །
བྲལ་བ་སྐྱོ་ཡིས་ཟད་པའོ། །

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་རྐྱེས་པའི། །
འབྲས་དེ་རྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་རྐྱེས། །
སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །
འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྲལ་འབྲས་འབྲས་བུ་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། རབ་
ཏུ་བྱེད་པ་ཆོས་མངོན་པ་ལ་འཛུགས་པ་ལས། “ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་དང་། མངོན་རང་འགྲེལ་
ལས། “དེ་ལ་འདིར་ནི་རྒྱའི་དངོས་པོའི་སྒྲར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདུས་མ་བྱས་
རྩིས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།” ཞེས་དང་།
གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལས། “རྒྱའི་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཞིང་གི་དངོས་པོ་དང་
ཁྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱའི་

དངོས་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འདུས་མ་བྱས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ནི་མེད་ཅིང་། དངོས་པོ་ལ་
དོན་བྱེད་རྣམས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་བྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱན་བཤད་པ་ནི། མཛོད་ལས།

རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །

ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “གང་ནས་གསུངས་ཤེ་ན། མདོ་ལས། རྒྱན་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ་རྒྱའི་
རྒྱན་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱན་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྒྱན་ཉིད་དོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །” ཞེས་སོ། །

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

36

གཉེས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་ལྟ། རིགས། ལམ་ལྟ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། ཉན་ཐོས་ས་
བརྒྱད། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བཤད་ལས། “འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན།
སྤྲུལ་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་
ཚུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས། ཅིའི་བྱིར་ཆོག་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་འཛོག་ལ་འདོད་པ་ཚུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། འདོད་པ་ཚུང་བའི་མིང་ནི་ཉེས་པ་དང་བཅས་ཤིང་སྤྱོད་འདོགས་དང་བཅས་ལ། ཆོག་ཤེས་
པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པ་ཚུང་བ་ཞེས་ཁོ་ན་བརྗོད་ཀྱི་འདོད་པ་མེད་
པ་ཞེས་མ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱོད་འདོགས་དང་བཅས་པ་ནི། འདོད་པ་མེད་པ་དངོས་ལ་འདོད་པ་
ཚུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་མེད་པས། དེའི་བྱིར་འཕགས་པའི་
རིགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །” ཞེས་དང་། དགོངས་གཅིག་ཀར་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས། “སྤྱིར་རིགས་
ཁམས་ལ་བྱེ་སྤྲུལ་སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་འཕགས་རིགས་སུ་
འཛོག་ཅས་སོ། །མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་ཏེ། འདི་དག་ནི་མ་ཆགས་
པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །འཕགས་རིགས་མ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། འདི་དག་ལས་
འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱེ་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་
ནོ། །དེ་དག་ལས་གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྟོན་

དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་གྱིས་ཚོག་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཚོག་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །འཕགས་
པའི་རིགས་བཞི་པ་ནི་སྤོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དག་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་འདྲོད་པའི་འདྲོད་ཆགས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་བྱོགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འཕགས་པའི་བཞིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཅེ་ན། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐམས་
ཅད་ལས། །ཚོས་ཀྱི་རྩེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རང་གི་ཚུལ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་
ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཁས་འཆེ་བའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ཚུལ་དང་ལས་གཉིས་བཅས་ཏེ། འཕགས་
པའི་རིགས་གསུམ་གྱིས་ནི་ཚུལ་བཅས་སོ། །བཞི་པས་ནི་ལས་བཅས་ཏེ། བྱེད་ཚུལ་འདིས་ལས་འདི་
བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་ལྷ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ལྷ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་མདོའི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲ་
དོན། དབྱེ་བ་དངོས། དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་
ལས། “ཐར་པར་འགོ་བའི་བྱིར་ལམ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་དང་། ཀམ་ཤིང་རྟ་ལས། “གང་ལ་ཞུགས་ནས་
འཇིག་རྟེན་ནམ་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འདུག་ངོགས་སུ་
གྱུར་པ་ཞིག་གོ། །” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི་ལྷ་སྟེ། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། བསྟོམ་ལམ། མཐར་ཕྱིན་
པའི་ལམ་སོ། །གསུམ་པ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། “དེས་
ན་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལམ་དངོས་ལ་འདུག་པའི་སྟོན་དང་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་
ལམ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་།
དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱིར་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །”
ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན།

གསུམ་པ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི། ཚེས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་བཤད་པ་ལས། “བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ནི་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་དང་། ཡང་དག་པ་སྟོང་བ་བཞི་
དང་། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། སྟོབས་ལྔ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་
བདུན་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉན་ཐོས་ས་བརྒྱད།

བཞི་པ་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་བརྒྱད་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། “ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་མིང་ལ།
དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས། རིགས་གྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། བསྐྱབས་པའི་ས།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ།

ལྔ་པ་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་ལ་གཉིས། གངས་དང་། སྤང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་བྱ་བརྒྱད་དང་།
སྟོམ་སྤང་བརྒྱའོ། །གཉིས་པ་སྤང་ཚུལ་ནི། མངོན་པ་འོག་མ་ལྟར་ན་འགག་འཁྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་
བར་འདོད་དེ། མངོན་ལས།

འགག་པར་འཁྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྤྱི་བ་པར་བཏུ་སྟོང་། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་ད་ལྟའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བར་འདོད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས།
“འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་
བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་པའི་གནས་ངན་
ལེན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྤང་དོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག །

39

ཉན་རང་གི་མུང་འདས།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། ཉན་རང་གི་མུང་འདས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མུང་འདས་སྤྱི་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་དང་། བྱེ་མདོ་གཉིས་
གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། “རི་ལྷོ་མདོ་
ལས། མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྷོ་རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང་། རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
སོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས།
“རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དག་བཅོམ་
པ་གང་དག། ཟག་པ་ཟད་པ། ཆོ་སློག་མ་གཏོང་པ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་པའི་གཟུགས་རྒྱན་མ་ཆད་
པ། དབང་པོ་ལྷའི་ལྷས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྒྱན་དུ་འཇུག་པ། རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་གཏན་དུ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། རེག་པ་དང་། མངོན་དུ་
བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །
རྟེན་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དག་བཅོམ་པ་གང་

དག་ཟག་པ་ཟད་པ། ཆོ་སྒྲིག་འགགས་པ། འབྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་པའི་གཞུགས་རྒྱན་ཆད་པ། དབང་
པོ་ལྡེའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མི་འདུག་པ། ཉེན་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱིར། ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་རྣམས་
གཏན་དུ་ཟད་པ་ཉིད་ནི། ཉེན་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས་ཀྱང་། “དེ་ལྡེའི་ལྷག་བཅས་མ་བཅས་དེ་རི་ལྷ་བྱའོ་ཞེ་ན། སྒྱིར་
བཏང་ཀུན་འབྱུང་དང་སྒྲུག་བསྐྱེལ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་ལུས་པ་དང་མ་ལུས་
པ་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ། །” ཞེས་དང་། ཀམ་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། “ལྷག་མ་དང་བཅས་
པས་རི་ལྷ་བྱའོ་ཞེ་ན། ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཀྱང་ཆོ་མ་འཕོས་པས་སྤར་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤང་
པོ་འདོད་གཞུགས་ན་ལྡ་དང་གཞུགས་མེད་ན་བཞིའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ལྷག་མ་མེད་པས་རི་ལྷ་བྱའོ་ཞེ་ན། ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཆོ་འཕོས་པས་རྣམ་སྤྲིན་
སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །”

གསུམ་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཀམ་ཤིང་རྟ་ལས། “དེ་ལྷར་འདུས་མ་བྱས་བཞི་ལས་སྡེ་པ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐུང་འདས་གཉིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་ལྷག་མེད་
ལ་བརྟག་དགོས་ཏེ། གྲུབ་དགོངས་ལས། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ལྷག་བཅས་བརྟགས་འགོག་དང་ལྷག་མེད་
བརྟགས་མིན་འགོག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་ཉེན་མོངས་པ་མེད་པ་བརྟགས་འགོག་དང་སྤང་
པོ་མེད་པ་བརྟགས་མིན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་ལྷར་རིགས་པས་ཐོབ་པས་སོ། །གཉིས་ཀ་འདུས་མ་
བྱས་སུ་མཐུན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ནི། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་མ་ཡིན་དགག་དང་མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་
འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ (མཛོད་འགྲེལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་) ལས་བཤད་དོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བྱ།

གཉིས་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། འདུལ་བ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པ་ལས། བདག་གིས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྒྲོ་ནས་ནི་མཐོང་། གཞུགས་ཀྱི་

བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་ནམ་གཞག །

སྐྱེ་སྒོ་ནས་མ་མཐོང་བས་དེའི་སྤང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱབ་ལྟ་བུ་འཆའ་ན་
མཆི་བར་ཅི་གནང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

བྱི་ལོ་༡༠༡༥ ལྷ་བ་ ༠༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་འཕགས་ཡུལ་རྫོ་ལན་རྩ་འའི་ཉེ་འགམ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་དགུན་ཚོས་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཚོགས་
པས་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་སོ། །

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་

མདོ་སྡེ་པའི་བྱུང་མཐའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།

སིང་ལའི་གྲིང་ཕྱན་ལོ་རྒྱུ་སྤྱ་འཕོ་བར་སྤྱ་བའི་སྡེ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་བྱུང་མཐའི་ལུས་སྡེ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ཤུ་རི་བྱས་རིས་པའི་མདོ་ལས་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་
དུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཐང་གི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པ་བྱང་ཅང་གིས་འཕོ་བར་སྤྱ་བའི་སྡེ་ནི་མདོ་
སྡེ་པའི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་བཞེད།

43

དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་
སྤྱ་དར་ནས་ལོ་སྤུམ་བརྒྱའི་རྗེས། དཔེ་སྟོན་པའི་ནང་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འཕོ་བར་སྤྱ་
བའི་སྡེའི་སྟོལ་བཅུགས། སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བསྟན་བཅོས་ད་ལྟ་མི་བཞུགས་ཀྱང་། འདོད་པ་གཙོ་བོ་
ཡིད་ཤེས་སྤྱ་མོ་ནི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་དུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཕོ་བར་འདོད་པས།
འཕོ་བར་སྤྱ་བའི་སྡེ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཡིད་ཤེས་དེ་ལ་སྤང་བོ་གཞན་བཞི་དང་བཅས་ཀྱང་། སྤང་བའི་
ཕྱིར་བརྟག་པར་དཀའ་བར་འདོད།

འཕོ་བར་སྤྱ་བའི་སྡེ་དར་བཞིན་པའི་ཆོ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱ་ནང་པན་ཚུན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཆེན་མོ་གཉིས་གཙོ་གང་ཆེད་ཆོད་པ་བྱུང་ཞིང་། ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟན་བཅོས་དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་དག་དུ་བཞེད་ཅིང་། གནས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ཅམ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་དགག་པ་ཆེན་པོ་བྱས་

ཤིང་། མདོ་སྡེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡོད་སྟོབ་བ་དག་དང་། འཕོ་བར་སྟོབ་བའི་སྡེ་དག་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་
མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ས་བོན་རིམ་གྱིས་བྱུང་ངོ་། །

སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱི་དུས། (ཀུ་ལྷ་ར་ལྷ། གྱི་ལོ་ ༡༩༠ རྗེས་སུ་འབྲངས།) གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྟོབ་དཔོན་
སུ་ཕྱེ་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཡོད་སྟོབ་སྡེ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་མོད། ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེར་མི་འདིན་པས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟོབ་ལས་དཔེ་སྟོན་
པའི་གྲངས་སུ་འདེན་ནོ། །

44

ཐང་གི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་པའི་ལམ་ཡིག་ (བཟ་པོ་བརྟུ་གཉིས་པ་) ལས། “དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕོ་བྲང་གི་བྱང་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་སྟོས། དེའི་ཕོ་བྲང་ནིང་པ་སྟོབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་ལེན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་དོན་
དུ་སྟུལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐེམ་སྐྱས་དང་བ་གཟ་མཐོ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། སྐུ་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་
ཤིན་དུ་མངོས། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཡུལ་ཏུ་ཁྲིལ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱུང་དུ་ནས་རྣམ་དཔྱོད་གྱི་རྟོགས་
པ་སང་ཅིང་། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་ཞིབ་དུ་གསན་ནས།
ཟབ་མོའི་དོན་ལ་རབ་དུ་སྟོ། ཉིན་རེར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཁྲི་སྟག་གསུམ་དང་ཉིས་སྟོང་ཁ་ཏོན་དུ་
བྱེད་ཅིང་། ཤོ་ལོ་ཀ་ཁྲི་སྟག་གསུམ་དང་ཉིས་སྟོང་སྟག་ཅིང་འབྲི་བར་བྱས། དེས་ན་དུས་དེའི་མཁས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་ནས་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་འདིག་རྟེན་དུ་གསལ་ཞིང་། ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་སྦྱབ་ཅིང་། ལྷ་བ་ངན་པའི་ཆོགས་འདོམས་པ། རྣམ་བཤད་ཡང་དག་པ་ལེགས་པར་བསྟན་
ནས། ཅི་ཞིག་རིས་ཀྱང་ལན་ལྟོན་མི་བྱས་པ་མེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ལཱའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གཙུག་དུ་བཀུར་ཅིང་། ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བརྟུ་སྟག་འགའ་ལོངས་པ་ཁྱབ་
བརྒྱལ་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་སྦྱངས་བཙོན་མི་བྱེད་མཁན་ནི་མེད་དོ། །

འདི་ཉིད་མདོ་སྡེ་པའི་སྟོབ་འབྱེད་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྟ་དབྱངས། ལྷ་
ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ། ལུ་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་སྦྱབ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་ནུ་ལེན་ཏེ་འདིག་རྟེན་གསལ་
བའི་ཉི་མ་བཞི་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་རྒྱལ་པོ་འདིས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་

ཏེ། དམག་གི་དབྱང་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་ཏུ་ཡིན་པའི་འཛིགས་ཤིང་དངངས་པར་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བཅན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་བཅེགས་ཏེ། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པའི་གནས་སུ་བྱས་པའོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དུས་ཕྱིས་སློབ་དཔོན་འདིས་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་བཀག་པས། ཡོད་སྟེ་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུས་ཤིང་། དཔེ་ཡི་ཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏུ་ལོངས་པ་མཛད། དཔེ་རྒྱུ་ནི་ད་ལྟོ་ཆད་ཅིང་མེད། མདོར་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོན་འབྲེད་ཡིན་ནོ། །

སློབ་དཔོན་འདི་ལ་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གཉིས་བཞུགས་ཤིང་། གཅིག་ནི་དཔལ་ལེན་དང་། གཅིག་ཤོས་ནི་འཕྲོག་བྱེད་གོ་ཆ་ (སངས་ཀྱི་གོ་ཆ་) ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དཔལ་ལེན་ (སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠ ཡས་མས་སུ་བྱོན་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད།) གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་བཤད་མཛད་ཅིས་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་བཟང་གིས་ཆོས་མདོར་རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་གནས་བརྟན་ཞེས་བོས་ནས་དགག་གཞག་མཛད།

ཅིག་ཤོས་སློབ་དཔོན་འཕྲོག་བྱེད་གོ་ཆས་ (སངས་ཀྱི་གོ་ཆ་) བདེན་པ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ (འདི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུའི་སྟོན་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༡ ལོར་བསྟུང་།) བཅུ་མས། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་སྦྱངས་ཤིང་། གཞུང་དེར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཡང་དྲངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དུ་མ་བཤད་ཡོད། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་གང་དུ་གཏོགས་མིན་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་མོད། རྒྱ་ཡི་སྐད་དང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཐེག་དམན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོག་གོ། །

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོར་པ་མཛད་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སྦྱོར་བར་གྲགས་མོད། མདོ་སྡེ་པའི་སློབ་དཔོན་མཆན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་བཟང་གིས་མདོར་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་རྩིས་འབྲང་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལེན་ལ་དགག་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་རྩིས་མདོ་སྡེ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཆེར་མ་བྱུང་ངོ་། །

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་
ལུགས་བརྒྱུད་བར་འདོད་མོད། དེ་དག་མདོ་སྡེ་པའི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་མི་མཐུན་བདེན་པ་གྲུབ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དང་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པ་བརྗོད་དགའ་སྟེ། བདེན་པ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་རང་རིག་
ལ་དགག་པ་མཛད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སལ་མོ་ཆོས་མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པར་འདོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མཐའ་དག་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་
བཞེད་པར་འཆད་དགའ་ནའང་། ད་ལྟ་བུའགས་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་
བསྟན་བཅོས་ནི་འདི་ཁོ་ནའོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་བྱུང་མཐའ།

47

མདོ་སྡེ་པའི་བྱུང་མཐའ་ནམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོད་ན། དབྱེ་བ། འདོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། སློབ་དཔོན་བྱང་ཚུབ་བཟང་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཤད་སྒྲུང་
ལས། “འདི་ནི་སློ་བྱུག་པ་དང་། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་ནམས་སྐྱེ་ལྟ་
བར་ཁས་ལེན་ཅིང་། མདོ་སྡེ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འདུག་པས་ན་མདོ་སྡེ་པ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་
པ་ལ་མཁས་པས་ན་དཔེས་སྟོན་པའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་པོ་
དང་། མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་པའོ། །

གཞིའི་རྣམ་གཞག །

གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་ལ་གསུམ། གཞིའི་རྣམ་གཞག །ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་
གོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། རང་སྤྱི་དང་མངོན་སྟོག །བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ།
རྒྱུན་གསུམ། བདག་མེད། བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

ཤེས་བྱའི་ཡུལ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྲུ་
སྟོའི་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། “རིག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་

ཡིན་ཏེ།” ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། “ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད། གོ་བར་བྱ་བ་འཕམ་རིག་པར་བྱ་བ།” ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །

48

གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཤུག་སྒྲིའི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། “ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་ཞེན་པ་འོ། །” ཞེས་དང་། རྟོག་གཏི་སྒྲིའི་ལས། “ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་འོ། །ཁང་སྒྲིའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གཟུང་བ་འོ། །ཁང་དུ་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་འོ། །” ཞེས་དང་། རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ནི། “སྒྲིའི་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་འདུག་ཡུལ་དང་བཞིར་ཡོད། ཅས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། ཡུལ་ལ་ངོ་མོའི་སྒྲིའི་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་སོ་དང་དངོས་མེད། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས། རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པ་འོ། །” ཞེས་སོ། །ཁལ་ལ་དབྱེ་བ་བཟང་ཚུལ་ལ། སྒྲིའི་ཡུལ་ལམ་གཟུང་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་འདུག་ཡུལ་དང་གསུམ་ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ་འབྲུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། “དང་སོ་སྒྲིའི་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲིའི་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་འོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་གཉིས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་འོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སོ། །” ཞེས་སོ། །ཁལ་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་ལྡན་ཏུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྩལ་ཕན་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲིའི་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ལྡན་ཏུ་བསྐྱེད་པས་རྩལ་ཕན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་ནི་དབང་པོའི་མཛན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་གྱི།” ཞེས་སོ། །ཁལ་ལ་འདུག་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། “སྒྲིའི་དང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་པ་ན་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་དེ་འོ། །” དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདུག་ཡུལ་མཛན་གྱི་དང་། འདུག་ཡུལ་སྒྲིའི་གྱུར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། “ཁར་ལ་འདུག་ཡུལ་མཛན་སྒྲིའི་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །” ཞེས་སོ། །གཟུང་ཡུལ་དང་འདུག་ཡུལ་གཉིས་ལ་རང་མཆན་གྱིས་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ཏུ་འབྲུང་བས་དེར་གཟིགས་འཆལ་ལོ། །

རང་སྤྱི་དང་མཛོན་སྒྲིག །

གཉིས་པ་རང་སྤྱི་དང་མཛོན་སྒྲིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གང་དུ་
བསྟན་པ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས།

མཆན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །

ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། །

ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དཀའ་འགྲེལ་ལས། “ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་།
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དོ། །” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །

དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །

དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད། །

ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དཀའ་འགྲེལ་ལས། “དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱས་ལས། “དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཆན་གྱི་
མཆན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད།” ཅེས་སོ། །འདིར་

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་མཆན་དང་སྤྱི་མཆན་གྱི་བྱང་པར་འདྲིལ་པ་ལས།
དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་གྱིས་རང་སྤྱི་གཉིས་བྱང་པར་མི་འདྲིལ་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ནི། རང་མཆན་ལ་དོན་རང་མཆན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཆན་གཉིས། མཆན་གཞི་ནི། གཟུང་བ་རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་མཆན་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆད་མའི་སྤྱི་དོན་འངས་དབྱངས་བཞད་པ་ལས། “འོ་ན་སྤྱི་མཆན་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱི་མཆན་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། བྱོང་ལ་དབྱེ་བ། དངོས་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དང་། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།

50

དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །
བརྟེན་བྱིར་སྤྱི་སྤྱེ་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་བྱང་།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དོན་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་མི་རྒྱས་པའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པས་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོན་སྒྲིག་ནི། གཞལ་བྱ་མདོན་གྱུར་སྒྲིག་གྱུར་གིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱབ་ལས། “བྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བ་དང་། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བ། གཞལ་བྱ་གིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱ་རོལ་གྱི་དོན།

གསུམ་པ་བྱ་རོལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཚུལ་བྱེད་རྩལ་སྤྲ་རབ། དེས་རགས་པ་ཚུམ་ཚུལ། ཤེས་
པས་བྱ་དོན་འདི་ལྟ་ཚུལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་སྤྲ་ན་རེ།
རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་བྱིར་ཕན་ཚུན་རིག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། རྩལ་གཅིག་ལ་རྩལ་
གཞན་གྱིས་བསྐོར་བ་ཅམ་དུ་བར་དང་བཅས་པར་གཡག་རྩ་དང་ཉེའུ་གསེང་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། བར་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱ་མ་པ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

51

གཉིས་པ་ལ། དཔོན་དང་། ཞར་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩལ་
སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་བསྐོར་བ་མ་འབྱར་ལ་བར་མེད་པས་རིག་པར་འདུ་ཤེས་པ་སོ་ཉི་བསྐྱམས་པ་ལྟར་
འདོད་པ་སྟེ། འདུས་བཟང་གི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། “བཅུན་པ་དགའ་བ་ན་རེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་
ཐམས་ཅད་དོན་དུ་ཕན་ཚུན་རིག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། བར་དུ་མ་ཆོད་པས་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་
འདོགས་སོ། །” ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། “གཞན་དག་ན་རེ་རིག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ལ་བར་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདབ་ཆགས་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་
ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཅུན་པ་ན་རེ། རྩལ་རྣམས་མི་རིག་ཀྱང་བར་མེད་པས་རིག་པར་འདུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །” ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་རྟག་པར་འདོད་པ་ལྷ་སྟེགས་གཟེགས་ཟན་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ།
མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “འདི་ལ་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས་
དེའི་ཆོ་དེ་དག་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །” ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། “འདི་
ལ་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཟེགས་ཟན་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་རམ། འདིག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་འདུ་བ་

ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །" ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་པའི་ལུགས་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། "དེའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲ་
རབ་རྣམས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འགར་ཡང་ཐོགས་པ་དང་ལྡན་པའི།

དངོས་པོ་རྟག་པར་མི་སྤངས་སྟེ།

དེས་ན་རྩལ་སྤྲན་རྟག་པར་ནི།

སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་གསུངས་སོ། །

52

ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་སོ། །" ཞེས་དང་། མདོད་འགྲེལ་གཞིན་ནུ་རྣམ་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། "འདིར་རྗེ་ཀར་དེའང་
རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་པ་དང་ཞེས་བཤད་པ་ནི་བཅོམ་གཞིག་གིས་མི་འཇིག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་གྱི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་བྱེ་བའི་རྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །" ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེས་རགས་པ་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། "འདིར་ཕྱི་རྒྱལ་
ཀྱི་དོན་རགས་པ་བ་རྩམ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲན་རིགས་མཐུན་
རྣམས་སྒྲ་མེད་དུ་རེ་རེར་གནས་པ་ན། དེ་དག་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ཆོ་
ཡུལ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་ཤིང་ཕན་ཚུན་རིག་པ་འཕམ་འབྱར་བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆ་མེད་
པས་ཕན་ཚུན་རིག་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་པར་འགྱུར་བས་རྩལ་དུ་མ་བསགས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲན་
གཅིག་ལས་གོང་བྱ་ཆེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤྲན་གཞན་གནས་པའི་གོ་ས་མེད་པས་བར་
སྟོང་ཡང་མེད་དེ། ཡོད་ན་བྱམ་པ་རྒྱལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྩལ་སྤྲན་
རྣམས་ནི་མ་འབྱར་ཡང་བར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་པས་བྱི་དོན་འཇིག་ཚུལ་ནི། བྱི་དོན་སྒྲིག་ན་མོ་ཞེས་པ་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན། དེས་ན་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་སྣང་བ་ཡིན་ལ།
དོན་འགག་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དོན་དང་འབྲ་བར་མྱོང་བས་དེ་མྱོང་བར་གདགས་
པ་སྟེ། དབྱུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས།

ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་མྱོགས་ལ་ནི། །
དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །
དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་འབྲ་བས་ན། །
གདགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོར་བར་བྱང་། །

53

དེས་གཞག་པ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བརྟན་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་
ཤེས་པའོ། །དེའི་བྱིར་ན་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་གཟུགས་བརྟན་མྱོང་བ་ལ་དོན་ཀྱང་མྱོང་ཞེས་གདགས་
སོ། །” ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རང་ལུགས་དགོངས་གཅིག་ཀར་རྟེན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །

བཞི་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་གཞུང་རྣམ་
འབྱེད་ལས།

ཐོགས་བཅས་གཟུགས་མིན་ཡོད་མ་ཡིན། །
མདོ་སྤེལ་པ་ཡིན་མཁས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་དང་། བདེ་གཤེགས་གཞུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བཤད་པ་ལས། “གང་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་
རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གཅིག་པ་འདོད་དེ།

གཡིང་དང་སེམས་མེད་པ་ལ་ཡང་། །
དགོ་དང་མི་དགོ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུ་བྱས་པ། །

དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །

ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་འདི་དག་གི་ལྟར་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཞུགས་ཡོད་མིན། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །" ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག །

54

བཞི་པ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཡུལ་རིག་པ་འོ། །དེའང་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། "ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཡུལ་རིག་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པ་ལས།

རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །

ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོ་ན་དུང་དཀར་སེར་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཐམས་ཅད་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་དམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་
སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།

རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཅེས་དང་། རྒྱས་པ་ལས།

དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །" ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “དང་པོར་རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་བྱེད་པའི་རིག་པ་ལོ། །” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། “དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་འཁྲལ་བ་དང་རྟོག་པ་བྲལ་བ་ཉིད་དེ།” ཞེས་དང་། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །” ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །

55

གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་བསྟུབ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ནི་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ།” ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “དབྱེ་ན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་དངོས་སྟོབས། ཡིད་ཆེས། གཤགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ་བསྟུབ་བྱ་རྟོགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “རང་གིས་ཡོངས་སུ་དབྱད་པའི་ཡུལ་ལ་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ལོ། །” ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུན་བཤད་པ།

56

ལྷ་པ་རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན། བདག་རྒྱུན། དམིགས་རྒྱུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཞིན་དོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་
པའི་རང་གི་སྡེ་ལོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་རང་ཉིད་སེམས་གདུང་སོགས་ཚུང་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའོ། །
ཇི་སྐད་དུ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། “བར་དུ་མ་ཚོད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡེ་
མ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་སྟེ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་དེའི་དོན་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས།
“རྒྱུད་གཅིག་དུ་གཏོགས་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་ཤེས་པ་སྡེ་མ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་བྱི་མ་ཚུང་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་དང་
མཚོད་སྦྱིན་གྱི་ཁང་པའི་བར་ན་ཤིང་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པས་བར་ཚོད་ཀྱང་ཁང་པའི་རིགས་མཐུན་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པས་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཁང་པའི་དེ་མ་ཐག་ན་མཚོད་སྦྱིན་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྡེ་བྱིའི་བར་དུ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པས་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེ་ལས་
འབྲས་བྱ་དངོས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་
བསྟན་བཅོས་ལས། “ཤེས་པ་ནི་རིམ་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་པ་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བདག་རྒྱུན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བསྐྱེད་ལུས་ཀྱི་རྒྱུན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་ཚད་མ་མདོ་ལས།

ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཡི་བྱིར། །

དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོ་བྱས། །

ཞེས་དང་། ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས། “དབང་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དབང་མངོན་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དབང་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱ་གྱི་མཆན་
ཉིད།” ཅས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཇི་སྐད་དུ་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་
བསྟན་བཅོས་ལས།

མིག་ནི་བདག་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

57

ཞེས་དང་། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཡུལ་སོ་སོར་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་གྱི། གཞན་སྐྱ་
སོགས་མི་འཛིན་པ་ནི་མིག་དབང་ཁོ་ནའི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྒྱ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་ལ་དེའི་
མཐུ་མེད་པའི་བྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་རྒྱ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གང་ཤེས་པ་
རང་དང་འདྲ་བར་སྤྱད་པར་བྱེད་པའོ། །ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། །

ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་ཀྱས་པའི། །

རྒྱ་ཉིད་ལ་ནི་གཞུང་བར་ཤེས། །

ཞེས་དང་། ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས། “རང་དང་འདྲ་བར་དབང་མངོན་སྤྱད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དབང་མངོན་གྱི་དམིགས་རྒྱ་གྱི་མཆན་ཉིད།” ཅས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། གཞུགས་དེས་གཞུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོང་
པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་བདེན་པ་བཞི་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། “གཞུགས་ནི་
དམིགས་རྒྱུན་དང་།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདག་མེད།

58

རྒྱག་པ་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཞེད་ཚུལ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་བཞེད་མི་བཞེད་དོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གདགས་གཞི་ངོས་གཞུང་བ། དེ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཚུལ། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མེད་དགག་ཏུ་འཛོག་མི་འཛོག་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། “དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་གང་ལ་ལ་
བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ལ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་དང་། བདེན་པ་
གྲུབ་པ་ལས། “དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་ལྟའི་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་
ཞིང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །
བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །
ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཟུང་བྱུག །
སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲོད། །

དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །
དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །
ལེགས་སྒྲོམ་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཡི། །
སྤྲིད་པའི་རྗེས་འབྲངས་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། “གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ནི་བདེན་
པ་བཞིའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་བསྒྲེལ་པ་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་དང་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས།

བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་བདག་མེད་དེ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད། །

འདི་ལ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། །

ཆོས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་བཅས། །

ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱང་ལས། “ཉན་ཐོས་པས་ལྟ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་མུ་སྟེགས་བྱེད་གྱིས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་
གཙང་བར་བྱེད་པ་པོ་རང་དབང་ཅན་ཞེས་པ་དེ་མེད་པའོ། ཉེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
འཛིན་པའི་སྟོང་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་མེད་པའི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐག་ཁ་ལ་སྦྱུལ་དུ་འཛིན་པ་
བཞིན་ནོ། ཉེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་དུ་མ་དང་མི་གཙང་
བ་ཡིན་ཞིང་བྱེད་པ་པོ་མིན་ལ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟངས་པོ་ལས་གཞན་དུ་འང་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་སྟངས་པོའི་རྒྱན་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་ཟག་པ་
ལས་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཛོད་ལས། བདག་མེད་སྟངས་པོ་ཅམ་ཉིད་དོ། །
ཞེས་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོང་ནི་སྟངས་པོའི་རྒྱན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟེ་བའི་
ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་མེད་དགག་ཏུ་འཛོག་མི་འཛོག་ནི། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་བཞག་ཅམ་དེ་མེད་
དགག་ཏུ་འཛོག་མི་ཤེས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་པས་འཛོག་ཤེས་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། “ཤིན་
ཏུ་མཐས་པ་མགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་ཤེས་རབ་ཅན་དེ་དག་ལ། བདག་གིས་ངེ་ལྟར་ན་གཞུང་ཉུང་བུས།

ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཁ་ཆེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་གྲུབ་པ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
རྟོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་འདི་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དག་ན་རེ་འདི་ནི་ཚུགས་ཅམ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་བདག་མེད་པར་དགག་པ་འདི་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་མངོན་
པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ཆུ་ལ་གྲུབ་པ་བཤད། ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་
བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱས་ལས། “གང་ཟག་གི་བདག་
བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཇོག་མི་ཤེས་པ་སོགས་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་ཞིབ་པར་མཛོད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་འདིར་སྒྲོས་སུ་མི་ལང་ངོ་། །” ཞེས་
དང་། དེ་ཉིད་ལས། “གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཇོག་ཤེས་པ་
སྟེ། གྲུབ་མཐའ་འདིའང་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་། བཅུན་པ་ཆེན་
པོ་དགེ་འདུན་སྤང་དང་དཔལ་ལེན་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་སྟེ། ཞིབ་པར་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཞེད་མི་བཞེད་ནི། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཇོ་ལས་ཀྱང་། “སྤྱིར་སྡེ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་འདོད་པ་
མིན་ཏེ། ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་
པ་མིན་ཏེ། སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་དང་། མཛོད་
འགྲེལ་གཞུང་ལྟ་རྒྱུ་རྣམ་རྟེན་ལས། “འདིར་ཐེག་ཆེན་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་བཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་
རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་སྤྱིར་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་ཐ་སྟོང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དང་
རིགས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།”

དང་པོ་ནི།

ལྟན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །

ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གང་སྤེལ་ལས། “ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་
མཉམ་ཞིང་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།” ཞེས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། “རགས་པ་དང་རྒྱན་རྩིས་སྒྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དབང་པོ་འཕོ་བར་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་ཆོས་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤང་སོགས་ལ་རིལ་
པོར་འཛིན་པ་དང་། ཕྱིན་བྱུག་ལ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་སོགས་
ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་སྟེ། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་མོངས་
པའི་སྟོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤེལ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་དངོས་པོའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པའི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་
གིས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

བདུན་པ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། བྱང་པར་
བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་སུ་བསྟར་ཚུལ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལས། “གཞན་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་པོ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པའོ།” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི། སྒྲ་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལྟས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། བརྩན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས་ཀྱང་། “ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་
པར་བཏགས་པ་ནི་དོན་དམ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལྟས་པ་གང་། །

དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་འངས་དབྱངས་བཞད་པ་ལས། “དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ནི་
དོན་དམ་བདེན་པའམ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ།” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། “སྤྱིར་དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་
པོ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ལས། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེ་བ་དང་། རྩལ་སྤྲན་སོ་
སོ་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་མི་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དང་། སྐྱ་
དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་བཞག་
གོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ནི། བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས། “དམིགས་བྱ་གཞན་ལ་རབ་རྒྱ་དབྱད་པའི་ཆེ། ཆོས་
དེའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། ཆོས་དེ་ནི་དོན་དམ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་དང་། རིགས་གཞུང་རྒྱ་
མཚོ་ལས། “དེའང་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཤུ་འདི་ཉིད་ལ་ཡུལ་
ཅན་དམ་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་པས་རྫས་ཡོད་
དང་། རང་གི་ངོ་བོར་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཀྱན་དང་མ་འབྲས་པར་གནས་པའི་རང་མཚན་དང་།
མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པས་མངོན་གྱུར་ཞེས་བྱ་ལ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སྐྱ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་
པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས་
ཀྱང་། “ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་དུ་མ་ལ་བཏེན་ནས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དང་།” ཞེས་
དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས།

གཞན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ།

ཞེས་དང་། ཚད་མའི་སྤྱི་དོན་འངས་དབྱངས་བཞད་པ་ལས། “དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་
ཆོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའམ་སྤྱི་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།” ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་ནི། བདེན་པ་གྲུབ་པ་ལས། “ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཆོས་གང་དག་རང་གི་ངོ་
བོ་མེད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱམ་
པ་གྲུབ་པ་དང་། སུང་པོ་ལྷའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་ལས་གང་ཟག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།” ཞེས་དང་། རིགས་
གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ལས། “རགས་པ་དང་། རྒྱུན་དང་། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།” ཞེས་དང་།

གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི། བརྟན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས་ཀྱང་། “དམིགས་བྱ་གང་ལ་རབ་དུ་དབྱད་
པའི་ཆེ། ཆོས་དེའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་ན། ཆོས་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་དང་།” ཞེས་དང་།
རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ལས། “རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་བྱི་རོལ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཉིད་ལ་རིགས་པས་དབྱད་
མི་བཟོད་ཅིང་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་བསྐྱིབ་པས་ན་ཀུན་རྫོབ། མེད་ཀྱང་འབྱུལ་པའི་སྒྲོས་ཡོད་
པ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པས་ན་བཏགས་ཡོད། རིགས་མཐུན་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་
སུ་སྤང་བས་སྤྱི་མཆོན་ཞེས་བརྗོད་དོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་སུ་བསྟུ་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དངོས་
པོ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་བཤད་ལས། “བདེན་པ་བཞི་
ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་
འབྱུང་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། མི་རྟོག་པ་དང་། ལྟོང་བ་དང་།
བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་
ཀུན་འབྱུང་དང་རབ་སྒྱེ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ཀུན་དགའ་རབ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིད་

མོས་ཚལ་ལྟ་བུ་དང་། ས་རོལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་འགོག་པ་དང་ཞིབ་དང་གུ་མོམ་པ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་
རྣམས་སོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ལམ་ནི་གྲུ་
གཟིངས་ལྟ་བུ་དང་། རྩོུ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེམ་སྐྱས་ལྟ་བུ་དང་། ཁང་པ་བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མེདོག་
ལྟ་བུ་དང་། ཚུ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་
ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་ངེས་འབྱེན་གྱི་ཚུལ་རྣམས་སོ། །བདེན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲུབ་བདེའི་
དབྱིད་འཛོལ་ས། “མདོ་སྡེ་པས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཀའི་ཚྭ་གས་རེ་དོན་དམ་དུ་འདོད་དེ། བདེན་པ་
གསུམ་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དོན་དམ། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་འདོད། བཞི་ཀ་
རྣམ་རྟོག་ལ་སྤང་བ་སྤྱི་ཀུན་བཏགས་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདོད། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་
གཉིས་སུ་བསྟུ་ཚུལ་ལོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞར་ལ་དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་གྱིས་མ་བྱུང་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པ་ཁས་མི་
ལེན་ཏེ། གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “ལྷག་པར་མདོ་སྡེ་པས་འབྱུང་འབྱུར་ལ་དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་མི་འདོད་དེ། འབྱུང་བཞིའི་ཆ་ལ་གཟུགས་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སོ་སོར་གྲེས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་སོགས་ཤུལ་ན་ལུས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར།” ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “དེས་ན་དེང་སང་གངས་ཅན་གྱི་སྡོངས་འདི་ན། མདོ་སྡེ་
པས་དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་རང་མཚན་དང་རྩིས་ཡོད་གྱིས་
བྱུང་པར་འདོད་ན་ནི་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་ལུགས་རི་ལྟ་བར་བཤད་
པའོ། །” ཞེས་དང་། ཀམ་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། “འདིར་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་དོན་དམ་གྱིས་བྱུང་
པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་དེ་བྱེ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་
གྲུབ་མཐའ་དམན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་འདོད་པར་ཁས་
སྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་སྤྱོད་ཀ་བུམ་ཁང་བྱིམ་སོགས་ཆོགས་པ་དང་རགས་པའི་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་རིགས་

མདོ་སྤེལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག །

པས་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་རྩོན་པར་ཁས་སྦངས་ལ། མདོ་སྤེལ་པས་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར།" ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །

66 གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི་བྱེ་སྤྲི་སྒྲུབ་དང་མཐུན་ནོ། །

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་སྤང་ངེ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ངེ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ།
།དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤོང་བ་དང་། ལམ་ཅིག་ཅར་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་ངལ་གསོ་ལས། “དང་པོ་ལམ་རིམ་གྱིས་པས་ནི་མཐོང་
ལམ་སྒྲད་ཅིག་མ་བཙེ་ལྷས་མཐོང་སྤང་ལན་བརྒྱད་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། དང་པོ་
སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ལོག་ཁྱད་སྤྱད་
བཙུ་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “གཉིས་པ་
ལམ་ཅིག་ཅར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ལམ་སྒྲད་ཅིག་མ་བཙེ་ལྷས་མཐོང་སྤང་ལན་བཞིར་སྤོང་
བ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ངེ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་དང་། ལམ་ཅིག་
ཅར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “ལམ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་ན། ས་

དགུ་ན་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེ་ཉིད་ལས། “གཉིས་པ་ལམ་ཅིག་ཅར་བའི་དབང་དུ་ན། སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་
དང་མཐུན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ་གཅིག་ཤུས་རང་ཆོགས་ལས། །

ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་ལས། “མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རིག་འདོད་པས་རང་གི་
ཆོགས་པའང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་པ་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཀྱང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཅར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའང་ཁོ་ཁོ་
ཅག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག །

68 གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། ཟུང་འདས་བཤད་པ། འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་
ཡོད་མེད་དབྱེད་པ། གཞུགས་སྐྱེས་ངས་རྒྱས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།

ཟུང་འདས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་བོ། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གྲུབ་པ་ལས། “ནམ་ཞིག་སེམས་ལྷག་མ་
མེད་པའི་ཟུང་འདས་ལ་འདུག་ཅིང་རྒྱན་ཆད་པའི་ཆོ་ན་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། གཞུགས་
ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དག་ལས་གྲོལ་བ་དང་། གཞུགས་མེད་པས་གཞུགས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། འགོག་
པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་དང་། སེམས་པ་དག་ལས་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་
ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་འགོག་པ་དགོས་
ཏེ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་ན་སེམས་ནི་བཅས་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ལྷག་མ་མེད་པའི་ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་ན་སེམས་ནི་མ་མེད་པ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསྟན་པའི་
བཤད་སྲོལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་དང་། ཀམ་ཤིང་རྟ་ལས། ཟུང་འདས་དེའི་རོ་བོ་ནི། “རིགས་པ་
རྒྱག་རྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཆང་བ་ལས་གཞུགས་
ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དངོས་པོའི་རང་གི་རོ་བོ་སྤར་མི་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པའོ།” ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་གཉིས་སོ།

འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། “མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དེ། དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་དང་། གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ས། “མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། མཐོང་སྤྲོད་སྤངས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ། བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གྲིད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གྲིད་པའི་བྱིར་སྒྲུབ་དུ་བསམ་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །” ཞེས་དང་། གཞོན་ནུ་རྣམ་རྒྱལ་ལས། “མདོ་སྡེ་པ་ནི། འབྲས་བུ་གང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ནི་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་བཅོམ་པས་སྤར་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་མི་གྲིད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་ཉམས་པ་གྲིད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། རྟེན་བས་ན་འབྲས་བུ་སྡུ་བྱི་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་ངེས་པས་ཉམས་པ་མི་གྲིད་ཅིང་། བར་པ་གཉིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་དུ་བྱུང་བས་ཉམས་མི་ཉམས་གཉིས་ཀ་གྲིད་དེ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།

གཞུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྩལ།

གསུམ་པ་གཞུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྩལ་ནི། ལྷགས་འདྲིར་གཞུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་མི་ལེན་དེ། གཞོན་ནུ་རྣམ་རྒྱལ་ལས། “མདོ་སྡེ་པས་གཞུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མཆན་ཉིད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཞེ་འདོད་ལ་ལམ་དང་གང་ཟག་མ་བྱེ་བའི་ཆོའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་

མདོ་མེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག །

དུ་བཞག་གི་དེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མི་འདོད་དེ། དེ་སྤང་བྱ་དང་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་པ་
དེའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།" ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥་ ཟླ་བ་ ༠༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་འཕགས་ཡུལ་རྫོ་ལ་རྩ་རའི་ཉེ་འགམ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་དབྱན་ཆོས་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཆོགས་པས་
ལེགས་པར་བསྒྲིགས་སོ། །

མྱེའི་སྒོ་བ་སྟོན་པ། རྒྱལ་དབང་བཅུ་བདུན་པ་ཨོ་རྒྱན་སྤྲིན་ལས་རྩོམ་ཞེ་
ཕྱོགས་སྒྲིག་པ། བཀའ་བརྒྱད་དགུན་ཆོས་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཆོགས་པ།
མཛེས་བཀོད་པ། ཀམ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་དཀར།
པར་ཐངས་དང་པོ། 2016

2022 འཕྲུལ་དེབ་པར་མ་ dharmaebooks.org ཡིས་བསྒྲིགས།

དམ་ཆོས་འཕྲུལ་དེབ་འདི་ཉིད་དམ་ཆོས་བང་མཛོད་ཆོགས་པའི་ལས་འཆར་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་
དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་དབང་ཀམ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་བཅུ་བདུན་པ་ཨོ་རྒྱན་སྤྲིན་ལས་རྩོམ་ཆོག་གི་བཀའ་
འཁྲུག་ལམ་སྟོན་འོག་བཀོལ་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན། །

ཏཱ་ལའ་བོ་ཏུ་བོ་སྐྱོང་།
正法寶藏
Dharma Treasure